Incipit exercicium monachorum de exercicio contricionis ut quis a peccatis suis purgetur

Volens purgari
a peccatis criminalibus specialiter et indulgen-
ciam consequi salutarem in scripturis quasi il-
luminari et mundari in vero toto iam desiderat ut sic in
eo dominus ihesus residebat ut in throno refulgeat
ut in cherubin et ardeat sicut in seraphin et hor-
ino sub priori incipiat. Ponat se ad lo-
cum competentem maxime nocturno tempore si potest semel
saltem infra diem et noctem vel alias in die si
tenetur ne si plures fecerit capud doleret nimi-
um si fuerit senex aut debilis. Et revolvat vii
vel viii vel infra de peccatis suis magis capitalibus in
consciencia sua pungentibus leviter ter et eius serie transcurren-
do nec singulis sibi cursus propter moram delectacionem
inferat vel meditacionem sensualiter meri
peccata sic loquens sua materna lingua vel meditetur
si loqui nequit. O pie ihesu tu nosti quod misere ego
in tali loco tali tempore cum tali persona et tali
occasione et et quasi aliquocialiter peccavi de genere
Et transeundo quodlibet ad singula suspirando
ululando lamentando et flendo si dei dederit
et in capite pectus potest. Ita non apreciatur
modo in nimia tristicia cordis propter deum
cum quo inductus capite debilis possit et solus

euenire. Et quia adiciat magis talia. Bone ihesu
in talibus peccatis et in aliis tum te offendendo et in
[illegible] et absconderet quam merito tota me
absorbuisset vel ignis me vindicasset tamen secundum
non desperabo sed nunc semper sperabo quod tu mihi
facies et remissionem donabis quia te nondum
vindicasti sed ad istam contritionem quam etiam
michi das servasti. Et scio quod maior est
hoc erit gloria tua quia mei misereris sicut
misertus fuisti petri et zachei quorum gloriosior
semper apparuit per scelera et paulus persecutor
ita de me te facturum spero sed nunc non dubi
to secundum. Talia et similia semper cordialia et
consolatoria meditetur ad quibus spiritus re
creationem spiritus et vivendi securitatem dicendo
Bone ihesu maxime magnorum peccatorum et agno
et confidentia latronis remittens petri confessio
pauli david chananeam et publicanum et similes
[illegible] peccata et quomodo das michi audaciam veniam
petendi et fiduciam impetrandi. Rogo ergo da
michi contritionem et remissionem et tui fidelitatem

Actio domini. *Qualiter revolat beneficia*
A bone ihesu quam *dei nunc prope venire*
non est mihi fiducia et omissio sperandi cum tot
et tanta gloriosa beneficia michi contulisti. Nunquid
non de nichilo nobilem creaturam me creasti

rationale super omnes creaturas corporales et
post angelicas creaturas et ad statum gloriae
gloriae tuae cum aptitudine hic tenendo te per gratiam
post hanc autem vitam contemplandi te facie ad fa
ciem per gloriam. O me ergo miser quod te cre
atorem meum sic offendi et continue offendo
miserere mei deus miserere mei alioquin cum in
misero vaso non profuisset plus quam sic natum
offendisse te deum creatorem meum et quasi quotiens
pro peccatis dampnari. Fac igitur mecum in evidens
pauperis tui aborti **De beneficio incarnationis**
Sed multo magis **passionis et mortis christi**
michi dolendum quod quondam dominum peccando
superbum qui se mecum humiliavit quamvis rex
esset et dominus dominantium in quem gaudent
angeli prospicere milesimos pauper homo effectus
ut pauper crevit et pessimos dolores humane
mundi pro me sustinuit. Finaliter tuam passionem
morte occubuit ad hoc ut me et volen
tes sibi eadem eterna morte liberaret. Ista
ergo beneficia tuo domine creationis et redemp
tionis dant michi spem de peccatis meis
indulgentiam optinendi. Sed valde timeo
ex hoc quod licet ista pro me feceris ego tamen e con
verso te offendi in tantum quod totus mundus gra

me habet pugnāre Bone dn̄e desid'o ergo
nunq̄ qz ve dignus s^d q̄ surgunt ad vsq̄ me
oēs creature et vindicant in me creatorē
suū q̄ pro me hō factus pauptatē sustinu^t
et cetā de passiōe cogitu qz vix fuit aliq^d
membrū in xp̄o quī cruciatus fuit et puni
tū a planta pedis vsq̄ ad vticē capitis

Ecia de bn̄ficio expectationis et
dn̄e ppt hoc specialiter vocationis

q̄ te iā de me nō vindicasti sz expectasti
ꝯu̇sionē meā ymo et ad ordinē huc sc̄m
me vocasti Eciā qz multos digniores pote
riores aptiores et ad graciā pcipiendā ppara
ciores in tenebris sc̄li reliquisti me aūt inferi
et indignum lumē grē me circumdedisti Ecia
qz multos iā infernus degluti^t vel purga
toriū detinet q̄ nimis peccauerit q̄ ego vn̄
tū me peiore sup̄stitē remisisti Et sic cogi
tet de aliis specialibus bn̄ficiis dei ut q̄ sub
deacono dyacono vel pbrm fecit et i pnd^s
salutauit Et de oībus tandē ꝯfusus dicat
O clāciū dn̄e ista bn̄ficia tua in tot et tā
ta ipensa totū me ꝯfundūt ymo minorē
nichilo si posse eēt faciūt q̄ te dn̄m meū tā
bn̄ficū q̄ me pnotam O mi dn̄e nunq̄ pos
su rndere de bn̄ficiis tuis eciā si totus resol
uer et redigo nimis ymo nullatenus pro

prius emendare nisi tua gratia benedicta subue-
niat atque omnia remittat O bone ihesu quid
ego de certo sciam quia dignus sed immo conscientia
mea tua dignum pessima morte iudicat scilicet
mihi non liceat iure fieri me tu vel angelus tuus
Sed si hec non placeat bone ihesu ego confiteor in me
et offero me latronem pessimum et immundissimum
peccatorem et perpetuo serviturum Et hec et similia
dicat vel cogitet prout deus dederit et persisterit
stimulando cor suum Et tunc sine dubio ihesus ille
piissimus dabit illi dolorem pro peccatis vel saltem dolorem
quia non tantum dolet sicut si dolere vellet Et si for-
te non doleat tamen si fecerit istud per tempus et deus suam
diligentiam et patientiam probaverit dabit utique ei cito
gratiam quam oportet Et postea abstineat ab illis que
conscientia iudicat esse offensiva coram deo et assue-
scat in orationibus in sanctis meditationibus in scripturis
sacris et operibus virtutum sicut semper suspiratis
et ardentibus amatoria dicendo Bone ihesu dul-
cis ihesu tu esto propicius mihi miserrimo peccatori Et
habeat specialem recursum ad beatam virginem mariam
et ad alios sanctos et sanctas ut ipsi pro eo interce-
dant et gratiam impetrent Et caveat a peccato et
vacuus deo tendere magnum optinebit legal-
ium in ubis et fratribus et quieti superioribus quia semper
semper timebit offendere deum quia ei nisi in timore
et amore dei omnia facit statim deus credet

alt eo et erit perfectior sicut prius Dicit ergo ut ver-
acissimus verbis Quod oratio debet fieri pro omnibus in via salutis exn

Et non solum oret pro se vel sibi familiaribus
et spiritualibus sed indifferenter pro omnibus in vera
caritate quos Christus suo sanguine redemit Et ad omnia
sit exemplaris quia hoc domino ihesu multum placet quia
ipse est quasi quidam liber bonus in quo alii legunt
sermonia et scribunt mores Et secundum quod considerat
hec potentia etiam et sequela non spernit eos qui preter
litera appareant sed devote conveniunt spiritualiter virtutis fa-
miliaritate de domino ihesu experiuntur et tandem
per dolorem de peccatis velut per osculum pedum et
per recordationem beneficiorum dei sicut per oscu-
lum manuum attingit ad osculum oris ihesu ad-
herendo ipsi intime Quod dolor de peccatis non

Postquam autem debet esse generaliter nisi cum mutatione
hec fiunt per ipsum tunc sicut fit in fabri-
ca ponitur super edificantis lapidibus diu iam amo-
ris dei debet legitima fieri scilicet continua recorda-
tione et tristicia de peccatis Scilicet inter in septima-
na scilicet semel vel aliquociens ut confiteatur crebro
sed doleat quasi et regratiando domino de beneficiis suis
et de diei omnibus temporibus et laudet deum in quolibet
Si bona audierit de aliquo benedicat deum in
donis suis in se et in aliquo Si vero mala oret
ut peccata illa deus misericors auferat Bernardus in
canticis Suadeo vobis amice reflectere interdum
pedem a molestia et anxia recordatione viarum
vestrarum in amica planiora scilicet memoriam

meditatione vivificatoria dei ut qui in vobis confidimus
ipsius eternam respicientes Et quidem dolor pro
peccatis necessarius est sed si non sit continuus Et peccata
sua iustus non continue sed in principio accusator est
sui Et tunc sunt aliqui qui ex caritate quod offende
runt deum plangunt peccata que vellent facta non
lenit cum quodam suspirio in cordis dicendo
O bone ihesu quod offendi te sicut nosti et Unde
sicut glaciem lumen consumens aufert calefaciendo
sum sic et gemitus cum suspirio peccata sed non anima
mundialem tamen quia bona opera tua indigent
distinctione quam devotionem et est mens mea languida
Post hec dominus dabit sibi quandam confidentiam et
spem indulgentie quo finaliter omnem timorem ex
cludet ita quod dicet Domine ego scio de dono
tuo me tam peccasse quod dignus sum eterna gehen
na de tua iustitia qua et dignum ordinasti in
me sed propter domine tuam magnam gratiam in conspectu tuo
Confido enim quod mei misereberis ex eo quod dignatus
dimisisti me ista facere et orare Et ideo communione et
confidentiam et spem de tua benignitate mihi
concedere digneris Et non dubito quin meum
sit propono de tua gratia emendare vitam meam
Nam quod timeo [illegible] et ago tecum et non
separare [illegible] Pie domine scio te scire non
possum me perficere in bono ex quo nichil bo
ni in me nec per me neque a me sed omne bonum
a te michi venit Da quod bone ihesu quod tibi

vivam et mundo et omnibus pompis eius moriar af-
fectu vigile ... oratur sensus mei in me q
in delectatione adultera mea afferet videam te
transfiguratum audiam te ut et transformet puri-
dus de dei

## Quo cohercat se homo ut purius vivat

Et licet sit valde cavendum
in quacumque statu sui ulcione ne offendat
deum quem semper habeat pre oculis suo modulo
in verbis in factis in cogitationibus Et si quid
fecerit aliquando offensiva plus peniteat quam primus
primo etiam de minimis ut sic purius vivat in
deo Et si forte sit aliqua in quibus ex antiqua
consuetudine et quasi ex modico consciencia vel
forte ignorancia delinquit sicut ut loqui
et audire et inquirere et prope vana sed soli-
citudinibus placencia et mores aliorum imitare et de
facile incorporare suspicari malum de fratre pro
modico turbari levem loqui verum de quo vel deo
sine necessitate et inutiliter tractare frivola et facta
secularia et de preciis rebus murmurare et alia
que inmunda consciencia non sentit derogare spiritus
et aliqualiter displicere deo Talia licet solo leviter aliquo
non ledunt minimis in quo primum tamen sine neglec-
tiones et inutiles deductiones [illegible] et specia-
liter omnium [illegible] oraciones Talia cum intellexerit
facere diabolus hominem [illegible] ad hoc ut ea pariat
et tractet infra horas deo debitas ne perfecte
persolvat In hijs autem restringendo se [illegible]

pt auferendo occasiones in vitando consortia et
colloquia fabulosorum et secularium vel loquacium
audiendo pauperes et non curando ea que nova
vel inaudita vel alia nisi sint in non respiciendo
personas supervenientes nec querendo pro eis
vel pro fratribus eorum vel dicendo quod notus ille
vel quod sunt ille qui talibus omnibus renunciavit in ortus
ipsi dei. Alioquin [illegible] gaudet sui carnalibus
et personis et [illegible] equiperantes convenit
Et si forte sepius cadit in talibus tunc de-
stringit animum vel animum suum dicendo Vere
si non pensaremus de hoc vel de illo et non loque-
remur sufficeret cum deliberatione tu legere pro qualibus
vice unum psalmum et tamen nunc quasi [illegible]
atque de legendo [illegible] vel [illegible] dicens
si sic et tu [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
pro emenda tu [illegible] placeble tu pro qualibus
vice [illegible] tu [illegible] unum totum [illegible]
et [illegible] qui deus [illegible] [illegible] [illegible] cum [illegible]
vite et [illegible] [illegible] [illegible] Et si adhuc
tendit sepe quod [illegible] [illegible] sibi sit [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] et sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in hoc solo [illegible] [illegible] et dolat [illegible]
sui [illegible] et [illegible] [illegible] qui si non [illegible]
[illegible] de talibus [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] et [illegible] [illegible]

deo placens nec hominibus nec sibi proficit. Et tertia
genus expectat purgatorium de illis respondens
secundo. **Que sit causa quod tam pauci inveniuntur**
**veri religiosi**

Hec propria causa
quare tam pauci inveniuntur veri re-
ligiosi et amatores dei quia non advertunt
quod estimant se aliquid esse vel facere vel fecisse
in ordine non respiciunt actus suos in diligen-
ciam se et faciunt videre que fecissent si sanctissi-
mi vel perfectissimi sed quia estimant se religio-
sos se perfectos et perfectius debere in die in die
ideo parum estimant si alii abundant sicut
videre quo non profecerunt excedere per hoc
vane ordinis ut devenit sancta sanctorum vani-
tate et turbata et illa impie. Unus vivens videat
quod religiosus se ad cellam ponit et incellis fles
et dicit ihesu in sibi cito dilabetur ad hoc
veniendo absinthium verorum turbam et solacium
corporis querelam. Nunquam cella proch
dolor timendum est quod non evenit cor suum
verbum bonum: ideo qui non dicit opera sua ergo si
audet talia facere et dicere credit quod impossi-
bile est abstinere et non est ita sicut dominus dicit de quo
tibi verbo ocioso reddere oportet rationem in primo
de gratia dei quam oportet implorare ut loquatur
et regulet verba et sermones nostros et cogitationes
in bonum et sanctum opus. Et si diabolus vel caro
vel mundus ingerunt importunas cogitationes ...

vanas hoc vacare deo / si vigilat mens / ad me
ritu et no ad penam sit si no consentit licz sentiat
¶ Itz item si quodlibz opus bonum novum dif
ficile est difficile et consi tediosum sicut viue ita
patet in cogitacionibz et vbis Itz sicut qd
ars sunt faciliter operarum sic et si ho vellet discre
hanc artem et oraret dnm ihm ipe nisi [illegible]
sentiret forcius primo superminatibus quibus[illegible]
sclamibus blasphemye nove [illegible] et
[illegible]ibus ipe sicut pugil dei in stola dei
eque inmobilis permanet in quolibz tem D
quando [illegible] qui tres per [illegible] hac [illegible]
vigilanciam permittit Nam dicit [illegible] et [illegible]
tum vixat caput sic [illegible] vacare deo [illegible]
te et vis Dico illi Quare no vixat capt
cum cogitare de vanis itaque no est ho sine
cogitacionibus primo quod ho no cogitet de deo
cogitat de fratribus in hispania et anglia et
quare no vixat sic Certe quia diabolus [illegible]
instigat et iuvat cogitare et caro iuvat
et delectacio peccatorum Ergo si de deo cogitaret
angeli utique iuvant eum et omnes angeli sci
primo et tota curia celestis astaret sibi Et
si forte ho[illegible] esset sibi difficilius quia no videt
celestis curia et diabolus impedit [illegible]
[illegible] tanto magis [illegible] meritorium quia [illegible]
[illegible] Item fabulari per totum diem de
[illegible] diebus et [illegible] et papis

secule non vocat nec tedium ꝯ sꝫ psallere unum
psalmum multum tedet Vere ubi diabolus est in olla
negligentiis tpe non pfecimus quare et quedam alia
que sentiunt se minus devotos in spu non curant
de laboribus qꝛ non pnt quos in noviciatu suo
ipo laborare reputabant Et ideo non fiunt mira
cula nec mirabilia que olim per pres antiquos
fiebant tu proculdubio et illa per nos dum fierent
si sicut sicuti et nos adessent Respiciamus ergo in
omnibus quotquot sumus sicuti de puritate mea
ꝯscie ne offendamus et si offenderimus non assumus
dolere et cavere et sufficit deo Nam si advertet
tpe qui cavendo angelo et sed ibi assistere celebranti
et gerenti a quodlibet opus bonum operanti nec
minus etiam maculam que illis magis apparent
qꝫ cavendo interius regula de cistercio Vet hic ad
vertatur ille quorum ꝯstitu dictat qꝛ ingrediens est
ꝯtinuo ꝯstitutum de variis vibus et temporibus pro
cellulis et nec tu cavet hic non in collacione ita se
habet ac si non fuisset de eis ꝯfessio vel nec opus
ꝯfitendum vel ꝯstitutum de eis habendum hic nec
veniret loquens de pmis vivorum et mortuorum
et dum sit Cogitemus ergo et loquimur de hijs que
dei sunt et in cogitando forte dolemus capud
sicut quidam voluit dicere salus lecture tractemus
primo sanctum vivum vel spiritualem de fratre deum atque
cogitemus cum de aliis vanis tota die ꝯfabulamur
Dicit tu alterum hinc est ipo obiam alia cogitare
debet hoc facere sicut peccatorem et facere qꝛ talia

in illo tempore sicut facta dei mechtildis ... pro d
iterum ad faciem dei meditando et orando in labo
ribus sicut fuerunt tunc temporis quem ad ... la
...nas et breues orationes pro temporum ...

De remedijs contra negligencias priuatas

Volens ergo sic viuere deo ad ora se
sui... et cogitet ... sepius ponat
dominum ihesum xpistum presto et inspicientem actus suos
ac si ipse eum staret et videret vbicunque fuerit
loco suo videt dominus Et cogitet eum vibrare
gladium suum super eum ne forte seruiat illo qui in
omnibus factis suis ... et pauendus
ne offendat ymmo quasi ... verbo loq
tur ponderans singula verba et facta et etiam
cogitata Quo ergo offendat illum ymmo
... se in omnibus ... si derelinquatur liber
... paret ... et ihesus sponsus dilectus est
et timeat ne forte dicat ego dereliquus
sum pro te et tu non pro me Erit silen
cium tenens mansuetus modestus obediens
pacificus et Qui talia habet quem per dominum
ihesum ne priuetur ab eo vel separetur O
quid valet ... cogitate quia
vere presens est Si ecce ... vel alter dominus
veneremur presens ... et
ponderaremus verba et facta ne offenderemus

quadro magis ergo per christum qui r[illegible] spiritualiter et
operatur omnem virtutem. Caveat ergo si interrogat vel oporte-
tur loqui habeat per deum christum in ore in quo
verbo et ipse assuescat. Et quicquid in mente sua per
silet. Quod dictum est de scripturis sanctis pon-
deroso loquitur et morose intervenit labiis [illegible]
si duo sufficiunt et prout spiritus docebit possi-
[illegible] Postea quod libri cogitare cogitet de biblia
de psalmis et de historia sanctorum priorum collectis
capitula et illa meditando super vnoquoque vt ipse
Qui timet deum faciet bona dicendo vere
verum est. O bone deus da michi timorem tuum
ut bona faciam et fideliter. Quia cogitat quis placet
et primo cum deo ut placeat deo quod facere
debet in omnibus quod in [illegible] madia passio de ple-
sio quod tamen dicit et antequam orat ante horas
ne tribulatio offerendo deo offerant per ipsius
[illegible] Quia timet diabolus aliquam vnum [illegible]
bona et interdum mortua intus illa tamen
et apprehendit alie cogitationes dimittit [illegible]
et [illegible] per in opere et mortua sunt [illegible]
desiderando cordetenus. Quare si dubius semper afficiatur
tedio quod dyabolus obpinit quam sit in deo [illegible]
si se [illegible] deus remunerabit cum gloria

Exposicio beati augustini super pater noster

Pater noster qui es in celis. Hoc est dicere. peti-
cio [illegible] quantumcumque [illegible] qui cla-
mat deum patrem in celis debet esse filius in